# YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

26 päivänä syyskuuta 2000 *

Asiassa C-443/98,

jonka Pretore di Milano (Italia) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

**Unilever Italia SpA**

vastaan

**Central Food SpA**

ennakkoratkaisun teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin 83/189/ETY (EYVL L 109, s. 8) olennaisesta muuttamisesta toisen kerran 23 päivänä maaliskuuta 1994 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/10/EY (EYVL L 100, s. 30) tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat L. Sevón ja R. Schintgen sekä tuomarit P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann (esittelevä tuomari), J.-P. Puissochet, H. Ragnemalm, M. Wathelet ja V. Skouris,

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies D. Louterman-Hubeau,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Unilever Italia SpA, edustajinaan asianajajat F. Capelli ja G. Votta, Milano,

— Italian hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön diplomaattisten riita-asioiden osaston osastopäällikkö, professori U. Leanza, avustajanaan valtionasiamies I. M. Braguglia,

— Belgian hallitus, asiamiehenään ulkoasiain-, ulkomaankauppa- ja kehitysyhteistyöministeriön oikeudellisen osaston apulaisneuvonantaja A. Snoecx,

— Tanskan hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön osastopäällikkö J. Molde,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön eurooppaoikeuden yksikön päällikkö M. A. Fierstra,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön jäsen P. Stancanelli ja samassa yksikössä toimiva kansallinen virkamies M. Shotter,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Unilever Italia SpAn, Italian hallituksen ja komission 16.11.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 27.1.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Pretore di Milano on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 6.11.1998 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 7.12.1998, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla ennakkoratkaisukysymyksen teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin 83/189/ETY (EYVL L 109, s. 8) olennaisesta muuttamisesta toisen kerran 23 päivänä maaliskuuta 1994 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/10/EY (EYVL L 100, s. 30; jäljempänä direktiivi 83/189/ETY) tulkinnasta.

2 Kysymys on esitetty Unilever Italia SpA:n (jäljempänä Unilever) ja Central Food SpA:n (jäljempänä Central Food) välisessä riita-asiassa, joka koskee Central Foodin maksusuoritusta Unileverin toimittamasta oliiviöljystä.

## Yhteisön oikeus

3 Direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 1, 2 ja 9 alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) 'tuotteella' kaikkia teollisesti valmistettuja tuotteita ja kaikkia maataloustuotteita

2) 'teknisellä eritelmällä' asiakirjaan sisältyvää eritelmää tuotteelta vaadittavista ominaisuuksista, kuten laadusta, käyttöominaisuuksista, turvallisuudesta tai mitoista, mukaan lukien tuotteita koskevat myyntinimeä, termistöä, tunnuksia, kokeita ja testausmenetelmiä, pakkaamista, merkitsemistä tai selostetta koskevat vaatimukset sekä vaatimustenmukaisuuden arvioinnin menettelyt

Käsite 'tekninen eritelmä' sisältää myös valmistusmenetelmät ja -prosessit, jotka liittyvät perustamissopimuksen 38 artiklan 1 kohdassa määriteltyihin maataloustuotteisiin sekä elintarvikkeeksi ja rehuiksi tarkoitettuihin tuotteisiin sekä lääkkeisiin, sellaisena kuin ne määritellään direktiivin 65/65/ETY

1 artiklassa, sekä muihin tuotteisiin liittyvät valmistusmenetelmät ja -prosessit, silloin kun niillä on vaikutusta näiden tuotteiden ominaisuuksiin

— —

9) 'teknisellä määräyksellä' teknistä eritelmää tai muuta vaatimusta, mukaan lukien sovellettavat hallinnolliset määräykset, jonka noudattaminen on oikeudellisesti tai tosiasiallisesti pakollista ja joka koskee kaupan pitämistä tai käytettäessä sitä jäsenvaltiossa tai kyseisen jäsenvaltion merkittävässä osassa, sekä jäsenvaltioiden lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, joissa kielletään tuotteen valmistus, tuonti, kaupan pitäminen tai käyttö, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan säännösten soveltamista.

— —."

4 Direktiivin 83/189/ETY 8 artiklan 1—3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle välittömästi teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset, paitsi kun on kyse kansainvälisen tai eurooppalaisen standardin käyttöönotosta sellaisenaan, jolloin pelkkä tiedonanto riittää, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 10 artiklan säännösten soveltamista. Niiden on toimitettava komissiolle myös ilmoitus niistä syistä, joiden vuoksi tällaisen teknisen määräyksen laatiminen on tarpeen, jollei näitä syitä selvitetä jo ehdotuksessa.

— —

Komissio ilmoittaa viipymättä muille jäsenvaltioille teknistä määräystä koskevasta ehdotuksesta ja kaikista sille toimitetuista asiakirjoista. Komissio voi myös pyytää ehdotuksesta 5 artiklassa tarkoitetun komitean tai kyseisellä alalla toimivaltaisen komitean lausuntoa.

— —

2. Komissio ja jäsenvaltiot voivat esittää teknistä määräystä koskevasta ehdotuksesta tiedon antaneelle jäsenvaltiolle huomautuksia; tämän jäsenvaltion on otettava esitetyt huomautukset myöhemmässä teknisen määräyksen valmistelussa mahdollisuuksien mukaan huomioon.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava viipymättä komissiolle teknisen määräyksen lopullinen teksti."

5 Direktiivin 83/189/ETY 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on lykättävä teknistä määräystä koskevan ehdotuksen antamista kolmella kuukaudella siitä päivästä alkaen, jona komissio on saanut 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot.

2. Jäsenvaltioiden on lykättävä

— neljällä kuukaudella sellaisen teknistä määräystä koskevan ehdotuksen antamista, joka on 1 artiklan 9 kohdan toisen alakohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetun vapaaehtoisen sopimuksen muodossa,

— kuudella kuukaudella muun teknisen määräyksen ehdotuksen antamista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 3, 4 ja 5 kohdan soveltamista,

siitä päivästä alkaen, jona komissio on saanut 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot, jos komissio tai toinen jäsenvaltio esittää kolmen kuukauden kuluessa kyseisestä päivästä yksityiskohtaisen lausunnon, jonka mukaan suunniteltu toimenpide sisältää seikkoja, jotka voisivat luoda esteitä tavaroiden vapaalle liikkuvuudelle sisämarkkinoilla.

Kyseisen jäsenvaltion on annettava komissiolle kertomus toimenpiteistä, jotka se aikoo toteuttaa näiden yksityiskohtaisten lausuntojen johdosta. Komissio ottaa kantaa näihin toimenpiteisiin.

3. Jäsenvaltioiden on lykättävä kahdellatoista kuukaudella teknistä määräystä koskevan ehdotuksen antamista siitä päivästä alkaen, jona komissio on saanut 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot, jos komissio ilmoittaa tätä päivää seuraavien kolmen kuukauden aikana aikeestaan ehdottaa tai antaa aiheesta direktiivi, asetus tai päätös perustamissopimuksen 189 artiklan mukaisesti.

4. Jäsenvaltioiden on lykättävä kahdellatoista kuukaudella teknistä määräystä koskevan ehdotuksen antamista siitä päivästä alkaen, jona komissio on saanut 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot, jos komissio ilmoittaa havainneensa, että teknistä määräystä koskeva ehdotus koskee aihetta, joka sisältyy direktiivi-, asetus- tai päätösluonnokseen, joka on esitetty neuvostolle perustamissopimuksen 189 artiklan mukaisesti.

5. Jos neuvosto vahvistaa yhteisen kannan tämän 3 ja 4 kohdassa tarkoitetun odotusajan aikana, tätä määräaikaa pidennetään kahdeksaantoista kuukauteen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 6 kohdan säännösten soveltamista.

6. Edellä 3, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetut velvoitteet raukeavat, kun:

— komissio ilmoittaa jäsenvaltioille, että se luopuu aikeestaan ehdottaa sitovaa yhteisön säädöstä tai antaa sellainen,

— komissio ilmoittaa jäsenvaltioille vetävänsä luonnoksensa tai ehdotuksensa takaisin

tai

— neuvosto tai komissio antaa sitovan yhteisön säädöksen.

7. Edellä 1—5 kohtaa ei sovelleta, kun jäsenvaltion on kiireellisistä syistä, jotka aiheutuvat vakavan ja ennakoimattoman tilanteen yhteydessä ja jotka liittyvät ihmisten ja eläinten terveyteen, kasvien suojeluun ja turvallisuuteen, valmisteltava lyhyessä ajassa teknisiä määräyksiä antaakseen ja saattaakseen ne voimaan välittömästi, ilman että kuuleminen on mahdollista. Jäsenvaltion on ilmoitettava 8 artiklassa tarkoitetussa tiedonannossa perusteet kyseisten toimenpiteiden kiireellisyydelle. Komissio ilmoittaa mielipiteensä tästä tiedonannosta mahdollisimman nopeasti. Komissio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sellaisissa tapauksissa, joissa tätä menettelyä on käytetty väärin. Komissio ilmoittaa asiasta Euroopan parlamentille."

6 Direktiivin 83/189/ETY 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Direktiivin 8 ja 9 artiklaa ei sovelleta jäsenvaltioiden lakeihin, asetuksiin tai hallinnollisiin määräyksiin tai vapaaehtoisiin sopimuksiin, joilla jäsenvaltiot:

— noudattavat sitovia yhteisön säädöksiä, joiden seurauksena vahvistetaan tekniset eritelmät."

7 Asiassa C-194/94, CIA Security International, 30.4.1996 annetun tuomion (Kok. 1996, s. I-2201; jäljempänä asiassa CIA Security International annettu tuomio) 54 ja 55 kohdassa tuomioistuin on katsonut, että direktiiviä 83/189/ETY on tulkittava siten, että tiedoksiantovelvollisuuden rikkominen aiheuttaa sen, että kyseisiä teknisiä määräyksiä ei voida soveltaa yksityisiä oikeussubjekteja vastaan ja että yksityiset voivat siten vedota direktiivin 83/189/ETY 8 ja 9 artiklaan

kansallisessa tuomioistuimessa, jonka on jätettävä soveltamatta sellaista kansallista teknistä määräystä, jota ei ole annettu tiedoksi direktiivin mukaisesti.

8 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut asiassa C-226/97, Lemmens, 16.6.1998 antamassaan tuomiossa (Kok. 1998, s. I-3711), teknisten määräysten tiedoksi antamatta jättäminen, joka on virhe niiden hyväksymismenettelyssä, aiheuttaa sen, että niitä ei sovelleta siltä osin kuin ne estävät näitä määräyksiä vastaamattoman tuotteen käytön tai myynnin.

## Italian lainsäädäntö ja tiedoksiantomenettely

9 Asiassa esitetyistä asiakirjoista käy ilmi, että Italian parlamentille on 27.1.1998 annettu lakiesitys, jonka tarkoituksena on säännöstellä eri laatuisten oliiviöljyjen merkintää maantieteellisen alkuperän perusteella. Senaatti on käsitellyt lakiehdotusta saman vuoden helmi- ja maaliskuussa ja kansanedustuslaitos huhti- ja kesäkuussa.

10 Tällä välin komissiolle oli ilmoitettu ehdotuksesta ja se pyysi Italian viranomaisia toimittamaan esityksen direktiivin 83/189/ETY 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja viranomaiset toimittivatkin esityksen 4.5.1998. Komissio ilmoitti lakiesityksestä muille jäsenvaltioille ja julkaisi *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 10.6.1998 tiedonannon, jossa ilmoitettiin, että direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan 1 kohdan mukainen ehdotuksen lykkäämistä koskeva kolmen kuukauden määräaika päättyy vasta 5.8.1998 ja kiinnitti jäsenvaltioiden huomiota siihen, että asiassa CIA Security International annetun tuomion mukaan kansallisen tuomioistuimen on jätettävä soveltamatta sellaista kansallista teknistä määräystä, jota ei ole annettu tiedoksi direktiivin 83/189/ETY mukaisesti, minkä vuoksi kyseisiin teknisiin määräyksiin ei voida vedota yksityisiä oikeussubjekteja vastaan (EYVL 1998, C 177, s. 2).

11 Komissio ilmoitti 23.7.1998 Italian viranomaisille direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti, että se aikoo antaa säädöksiä lakiesityksen kattamalta alueelta ja kehotti niitä lykkäämään kahdellatoista kuukaudella ehdotuksen antamista komission tiedonannosta lukien.

12 Kahden parlamentin kamarin hyväksyttyä lopullisesti lain nro 313 (jäljempänä riidanalainen laki), joka sisältää säännöksiä ekstra-neitsytoliiviöljyn, neitsytoliiviöljyn ja oliiviöljyn merkitsemisestä, tasavallan presidentti, pääministeri ja maatalousministeri allekirjoittivat lain 3.8.1998.

13 Seuraavana päivänä komissio ilmoitti Euroopan unionissa toimivan Italian pysyvän edustuston edustajalle nostavansa EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan (josta on tullut EY 226 artikla) nojalla kanteen, mikäli laki julkaistaisiin Gazzetta ufficiale della Repubblica italianassa (Italian virallinen lehti), ja totesi, että lakiin ei voitaisi vedota yksityisiä oikeussubjekteja vastaan, mikäli se julkaistaisiin ennen 4.5.1999.

14 Komissio sai 4.8.1998 Espanjan ja Portugalin hallitusten esittämät direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut yksityiskohtaiset lausunnot, joiden mukaan lakiesitystä tulisi muuttaa, ja 5.8.1998 Alankomaiden hallituksen esittämät 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut huomautukset.

15 Riidanalainen laki julkaistiin 29.8.1998 Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana nro 201:ssä ja se tuli voimaan seuraavana päivänä.

16 Tämän lain 1 §:ssä säädetään, että siinä tarkoitetut öljyt voidaan laittaa myyntiin ilmoittamalla tuotteiden merkinnässä, että ne on tuotettu tai valmistettu Italiassa, ainoastaan siinä tapauksessa, että sadonkorjuu, tuottaminen, jalostaminen ja

pakkaaminen on kokonaisuudessaan tapahtunut Italiassa. Osittain tai kokonaan muista maista peräisin olevista öljyistä Italiassa valmistetun öljyn merkinnässä on mainittava muista maista peräisin olevien öljyjen prosentuaalinen osuus sekä kyseessä olevat alkuperämaat; öljyt, joiden merkinnässä ei ole ilmoitettu näitä tietoja, on myytävä neljän kuukauden kuluessa lain voimaantulosta tai voimaantulopäivän jälkeen vedettävä pois markkinoilta.

17 Komissio antoi 22.12.1998 oliiviöljyn kaupan pitämistä koskevista vaatimuksista annetussa asetuksessa (EY) N:o 2815/98 (EYVL L 349, s. 56) säännökset, joista se oli ilmoittanut Italian viranomaisille, ja joissa vahvistettiin muun muassa säännöt tuotteen alkuperän merkitsemisestä neitsytoliiviöljyjen ja ekstra-neitsytoliiviöljyn etiketteihin tai pakkauksiin.

## Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

18 Unilever toimitti tilauksen mukaisesti Central Foodille 29.9.1998 648 litraa ekstra-neitsytoliiviöljyä, josta se esitti 5 330 708 Italian liiran suuruisen laskun.

19 Central Food ilmoitti Unileverille 30.9.1998 päivätyssä kirjeessään, että toimitetussa oliiviöljyssä ei ollut riidanalaisen lain mukaisia merkintöjä. Central Food kieltäytyi näin ollen maksamasta laskua ja kehotti Unileveriä noutamaan Central Foodin liikkeissä varastoituna olevat tavarat.

20 Unilever kiisti 2.10.1998 Central Foodin kannan. Unilever väitti, ettei riidanalaista lakia tule soveltaa esittäen, että direktiivillä 83/189/ETY asetetussa teknisten määräysten antamisesta tehtyjen ehdotusten ilmoittamis- ja tutkimismenettelyssä komissio oli kieltänyt Italian valtiota antamasta säännöksiä öljyn merkitsemisestä ennen 4.5.1999, ja muistuttaen sitä asiassa CIA Security

International annetusta tuomiosta. Se totesi, että toimitettu oliiviöljy on näin ollen täysin voimassa olevan Italian lainsäädännön mukaista ja kehotti Central Foodia ottamaan vastaan toimituksen ja suorittamaan siitä maksun.

21 Central Foodin kieltäytyessä uudelleen, Unilever nosti 21.10.1998 kanteen Pretore di Milanossa saadakseen toimitushinnan suuruisen maksamismääräyksen.

22 Pretore di Milano päätti lykätä ratkaisun antamista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Voiko kansallinen tuomioistuin jättää soveltamatta kansallista lakia, joka on julkaistu ja voimassa jäsenvaltiossa (laki nro 313, 3.8.1998), maksamismääräysmenettelyssä, joka koskee mainitun kansallisen lain vastaisesti merkityn ekstra-neitsytoliiviöljyn toimitusta, kun ekstra-neitsytoliiviöljyn, neitsytöljyn ja oliiviöljyn merkitsemistä koskevan kansallisen lakiesityksen ilmoittamisen ja tutkimisen jälkeen Euroopan yhteisöjen komissio on muodollisesti kieltänyt (teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun) direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan 3 kohdan perusteella ilmoituksen tehnyttä jäsenvaltiota antamasta tätä koskevia säännöksiä ja asettanut määräajan tällaisten oliiviöljyn myyntiin liittyvien säännösten antamiskiellolle (14.9.1999 asti), joka on voimassa kunnes kyseisen alan yhteisön säännökset on annettu."

**Ennakkoratkaisukysymys**

*Ovatko riidanalaisessa laissa olevat merkintäsäännöt teknisiä määräyksiä?*

23 Ensin on tutkittava, onko ennakkoratkaisukysymys vailla kohdetta kuten Italian hallitus on esittänyt, sen vuoksi, että riidanalainen laki ei kuulu direktiivin 83/189/ETY soveltamisalaan.

24 Hallitus toteaa ensiksi, että riidanalainen laki ei sisällä määräyksiä, joita voitaisiin pitää direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettuina teknisinä määräyksinä. Hallitus viittaa riidanalaisen lain tavoitteeseen, jonka tarkoituksena on suojella kuluttajaa antamalla oliiviöljyn alkuperästä ja lähtöpaikasta oikeaa tietoa, ja siihen, että kyseessä on maataloustuotteet ja siihen, että riidanalaisessa laissa annetut määräykset eivät sovellu eivätkä vaikuta näiden tuotteiden ominaisuuksiin.

25 Näiltä osin riittää, kun todetaan, että direktiivin 83/189/ETY 1 artiklan 1 alakohdassa "tuotteella" tarkoitetaan sekä teollisesti valmistettuja tuotteita että maataloustuotteita, ja että direktiivin 83/189/ETY saman artiklan 2 alakohdassa "teknisellä eritelmällä" tarkoitetaan asiakirjaan sisältyvää eritelmää tuotteilta vaadittavista ominaisuuksista, mukaan lukien tuotteen merkitsemistä koskevat vaatimukset. Tällaisia eritelmiä sisältävät kansalliset säännöt ovat direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettuja teknisiä eritelmiä riippumatta syistä, joihin niiden toteuttaminen perustuu (ks. asia C-13/96, Bic Benelux, tuomio 20.3.1997, Kok. 1997, s. I-1753, 19 kohta).

26 Näin ollen riidanalainen laki, jossa säädetään oliiviöljyn alkuperän merkitsemisestä, sisältää sääntöjä, joita on pidettävä direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettuina teknisinä eritelminä.

27 Koska näiden sääntöjen noudattaminen on oikeudellisesti velvoittavaa oliiviöljyn kaupan pitämisessä Italiassa, on siis kyse direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista teknisistä määräyksistä.

28 Toiseksi Italian hallitus esittää, että direktiivin 83/189/ETY 10 artiklan nojalla riidanalaisesta laista ei tarvinnut tehdä tiedonantoa, koska laki annettiin kuluttajalle myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 18 päivänä joulukuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 79/112/ETY (EYVL L 33, s. 1) mukaisesti, jonka 3 artiklan 1 kohdan 7 alakohdassa velvoitetaan ilmoittamaan pakkausmerkinnässä tuotteen alkuperä tai lähtöpaikka, jos sen ilmoittamatta jättäminen saattaisi johtaa kuluttajaa olennaisesti harhaan elintarvikkeen alkuperästä.

29 Tätä näkökohtaa ei voida hyväksyä. Kuten komissio totesi, tässä yleiseksi laaditussa direktiivin 79/112/ETY säännöksessä jätetään jäsenvaltioille riittävästi liikkumavaraa sen varmistamiseksi, ettei sellaisia kansallisia tuotteiden alkuperän merkitsemistä koskevia sääntöjä, kuten riidanalaisella lailla annettuja sääntöjä, voitaisi pitää direktiivin 83/189/ETY 10 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettuina kansallisina säännöksinä, jotka noudattavat sitovia yhteisön säädöksiä.

30 Näin ollen on todettava, että riidanalaisen lain merkintää koskevia sääntöjä on pidettävä direktiivissä 83/189/ETY tarkoitettuina teknisinä määräyksinä.

*Direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan rikkomisen seuraukset*

31 Kansallisen tuomioistuimen ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys koskee sitä, onko kansallisen tuomioistuimen jätettävä soveltamatta kansallista teknistä määräystä, joka annettiin direktiivin 83/189/ETY 9 artiklassa säädetyn, ehdotusten antamisen lykkäämistä koskevan määräajan aikana, menettelyssä, joka koskee yksityisten sopimusoikeudellisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

32 Tältä osin Unilever esittää, että yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut asiassa CIA Security International antamassaan tuomiossa, että kansalliseen tekniseen määräykseen, joka on annettu direktiivin 83/189/ETY 8 ja 9 artiklasta ilmeneviä velvoitteita rikkoen, ei missään tapauksessa voida vedota yksityisiä oikeussubjekteja vastaan.

33 Komissio toteaa toisaalta, että asiassa CIA Security International annetussa tuomiossa, joka koski yksityisten välistä riita-asiaa, todettiin, ettei teknisiä määräyksiä, jotka on annettu direktiivin 83/189/ETY vastaisesti, voida soveltaa yksityisiin oikeussubjekteihin, ja että tästä tuomiosta seuraa, että yksityisten välisessä riita-asiassa voidaan vedota siihen, ettei määräyksiä voida soveltaa. Komissio toteaa lisäksi, että ei ole mitään syitä, minkä perusteella direktiivin 83/189/ETY noudattamatta jättämisestä aiheutuvat seuraukset eivät voisi ilmetä myös sen kaltaisessa maksamismääräysmenettelyssä, joka on kyseessä pääasiassa.

34 Toisaalta komission mukaan tällaisten kansallisten määräysten soveltamatta jättäminen tulee kyseeseen aina, silloin, kun direktiivin 83/189/ETY 8 artiklan tiedoksiantovelvollisuutta on rikottu, ja silloin, kun saman direktiivin 9 artiklassa säädettyä ehdotusten antamisen lykkäämistä koskevaa määräaikaa ei ole noudatettu. Kansallisen teknisen määräyksen antaminen ehdotuksen tiedoksiannon jälkeen, mutta kuitenkin tämän määräajan kuluessa — ottamatta huomioon komission tai muiden jäsenvaltioiden huomautuksia tai muita reaktioita — merkitsisi vaaraa uusien esteiden syntymisestä jäsenvaltioiden välisessä kaupankäynnissä aivan samalla tavoin kuin kansallisen teknisen määräyksen antaminen tiedoksiantovelvollisuutta rikkoen.

35 Italian hallitus, jonka kantaa Tanskan hallitus tukee, esittää, että yhteisöjen tuomioistuin on kyllä todennut, että tietyillä direktiivien säännöksillä on välitön oikeusvaikutus siten, että yksityiset oikeussubjektit voivat, silloin kun direktiiviä ei ole asianmukaisesti täytäntöönpantu, vedota näihin säännöksiin velvoitteensa laiminlyönyttä jäsenvaltiota vastaan, mutta että tuomioistuin on niin ikään todennut, että mikäli tämä oikeuskäytäntö laajennettaisiin koskemaan myös yksityisten välisiä suhteita, tämä tarkoittaisi sitä, että yhteisölle myönnettäisiin oikeus säätää yksityisiä oikeussubjekteja koskevia velvoitteita, joilla olisi välittömiä oikeusvaikutuksia, vaikka yhteisöllä on tämä toimivalta vain niiltä osin kuin sille on annettu oikeus antaa asetuksia. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiivillä ei siten voida sellaisenaan luoda yksityisille oikeussubjekteille velvoitteita eikä direktiiviin sellaisenaan voida vedota heitä vastaan. Tästä kannasta ei voida poiketa asiassa CIA Security International annetun tuomion perusteella. Tämän tuomion tuomiolauselman tarkoituksena ei Italian hallituksen mukaan ole sen periaatteen kumoaminen, jonka mukaan direktiivillä ei ole välitöntä oikeusvaikutusta yksityisten välisissä horisontaalisissa suhteissa.

36 Italian, Tanskan ja Alankomaiden hallitukset esittävät lisäksi, että asiassa CIA Security International annetussa tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin totesi ainoastaan, että direktiivin 83/189/ETY 8 artiklassa säädetyn tiedoksiantovelvollisuuden noudattamatta jättäminen aiheuttaa sen, ettei kyseistä teknistä määräystä voida soveltaa yksityisiin oikeussubjekteihin. Direktiivin 83/189/ETY 9 artikla eroaa kuitenkin näiden hallitusten mukaan olennaisesti 8 artiklasta. Direktiivin 83/189/ETY 8 artiklassa säädetyn ennakollisen valvonnan tehokkuus on niiden mukaan aiheuttanut tämän tulkinnan. Se, ettei tällaisia teknisiä määräyksiä voida soveltaa yksityisiin oikeussubjekteihin silloin kun 9 artiklassa säädetty lykkäämisvelvollisuus laiminlyödään, ei näiden hallitusten mukaan itse asiassa edistä komission valvonnan tehokkuustavoitteen toteutumista. Se, ettei jäsenvaltio tällaisessa tilanteessa ole noudattanut direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan 3 kohdassa säädetyn kaltaisia menettelymääräyksiä, ei aiheuta näiden hallitusten mukaan muuta kuin sen, että komissiolla on oikeus nostaa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne velvoitteensa laiminlyönyttä jäsenvaltiota vastaan.

37 Nämä huomautukset huomioon ottaen on aluksi selvitettävä, ovatko direktiivillä 83/189/ETY asetettujen velvoitteiden noudattamatta jättämisen oikeudelliset seuraukset samat toisaalta direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan mukaisen ehdo-

tusten lykkäämiseen liittyvän määräajan noudattamisen ja toisaalta direktiivin 83/189/ETY 8 artiklan mukaisen tiedoksiantovelvollisuuden osalta.

38 Tältä osin on todettava, että asiassa CIA Security International annettu tuomio koski teknistä määräystä, jota ei ollut annettu tiedoksi direktiivin 83/189/ETY 8 artiklan mukaisesti, mikä selittää sen, minkä vuoksi kyseisen tuomion tuomiolauselmassa todetaan ainoastaan, ettei sellaisia teknisiä määräyksiä, joita ei ole annettu tiedoksi mainitun artiklan mukaisesti, voida soveltaa.

39 Tuomion perusteluissa, joiden nojalla mainittu toteamus on tehty, yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin tutkinut direktiivin 83/189/ETY 9 artiklasta ilmeneviä velvoitteita. Nämä perustelut osoittavat sen, että direktiivin 83/189/ETY tavoitteiden ja direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan sanamuodon perusteella näitä velvoitteita tulee käsitellä samalla tavoin kuin tämän direktiivin 8 artiklaan perustuvia velvoitteita.

40 Asiassa CIA Security International annetun tuomion 40 kohdassa onkin korostettu, että direktiivillä 83/189/ETY pyritään ennakollisen valvonnan avulla suojaamaan tavaroiden vapaata liikkuvuutta, joka on yksi yhteisön perustana olevista tekijöistä, ja että valvonta on tehokas sen vuoksi, että kaikki direktiivin soveltamisalaan kuuluvat, teknisiä määräyksiä koskevat ehdotukset on annettava tiedoksi ja että muiden kuin sellaisten määräysten, joiden osalta toimenpiteiden kiireellisyys oikeuttaa tekemään poikkeuksen, antamista ja täytäntöönpanoa on lykättävä 9 artiklassa vahvistettujen ajanjaksojen ajaksi.

41 Saman tuomion 41 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että tiedonanto ja ehdotusten antamisen lykkäämistä koskeva määräaika antavat komissiolle ja muille jäsenvaltioille tilaisuuden yhtäältä tutkia, rajoittaako kyseinen suunnitelma EY:n perustamissopimuksen vastaisesti jäsenvaltioiden välistä kauppaa tai aiheuttaako se esteitä, jotka on torjuttava toteuttamalla yhteisiä tai yhdenmukaistettuja toimenpiteitä, ja toisaalta tilaisuuden ehdottaa muutoksia suunniteltuihin kansallisiin toimenpiteisiin. Tämä menettely antaa lisäksi komissiolle tilaisuuden ehdottaa tai antaa yhteisön säädöksiä suunnitellun toimenpiteen kohteena olevan alan sääntelemiseksi.

42 Asiassa CIA Security International annetun tuomion 50 kohdassa tuomioistuin on todennut, että direktiivin 83/189/ETY tarkoituksena ei ole pelkästään antaa komissiolle tietoa, vaan yleisemmin poistaa tai rajoittaa kaupan esteitä, antaa muille jäsenvaltioille tieto jäsenvaltion suunnittelemista teknisistä määräyksistä, antaa komissiolle ja muille jäsenvaltioille tarpeellinen aika reagoimiseen ja sellaisen muutoksen ehdottamiseen, jolla vähennetään suunnitellusta toimenpiteestä aiheutuvia tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoituksia, ja antaa komissiolle tarpeellinen aika ehdottaa yhdenmukaistamisdirektiiviä.

43 Yhteisöjen tuomioistuin totesi edelleen, että direktiivin 83/189/ETY 8 ja 9 artiklan sanamuoto on selvä, koska niissä säädetään yhteisön valvontamenettelystä kansallisten säädösehdotusten osalta ja koska kyseinen ehdotus voidaan toteuttaa vasta sen jälkeen, kun komissio on antanut niitä koskevan suostumuksensa tai jos komissio ei ole vastustanut niitä.

44 Koska yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa CIA Security International annetun tuomion 48 kohdassa — sen jälkeen kun siinä oli todettu, että direktiivillä 83/189/ETY on tarkoitus suojella tavaroiden vapaata liikkuvuutta ennakollisen valvonnan avulla ja että tiedoksiantovelvollisuus on olennainen keino tämän yhteisön valvonnan toteuttamiseksi — että tämän valvonnan tehokkuus vahvistuu entisestään, kun direktiiviä tulkitaan siten, että tiedoksiantovelvollisuuden rikkomista pidetään olennaisena menettelymääräysten rikkomisena, joka aiheuttaa sen, ettei kyseisiä teknisiä määräyksiä voida soveltaa yksityisiin oikeussubjekteihin, tämän tuomion 40—43 kohdassa esitetyistä seikoista seuraa, että direktiivin 83/189/ETY 9 artiklassa edellytetyn lykkäämisvelvollisuuden rikkominen on vastaavasti olennainen menettelymääräysten rikkominen, joka aiheuttaa sen, ettei kyseisiä teknisiä määräyksiä voida soveltaa yksityisiin oikeussubjekteihin.

45 Toiseksi on tutkittava, voidaanko siihen, ettei direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan vastaisesti annettuja teknisiä määräyksiä voida soveltaa yksityisiin oikeussubjekteihin, vedota sopimusoikeudellisia oikeuksia ja velvoitteita koskevassa yksityisten välisessä riita-asiassa.

46 Ensin on todettava, että tällaisessa riita-asiassa direktiivin 83/189/ETY 9 artiklan vastaisesti annettujen teknisten määräysten soveltaminen saattaa rajoittaa näiden määräysten vastaisen tuotteen käyttöä tai kaupan pitämistä.

47 Näin on pääasiassa kyseessä olevassa asiassa, koska Italian lainsäädäntö saattaa rajoittaa Unileverin markkinoille tuoman ekstra-neitsytöljyn myyntiä.

48 On myös todettava, että tiedoksiantovelvollisuuden rikkomisen oikeudellisena seuraamuksena se, ettei kansallisia määräyksiä sovelleta yksityisiin oikeussubjekteihin, on asiassa CIA Security International annetussa tuomiossa annettu vastauksena ennakkoratkaisukysymyksiin, jotka on esitetty sellaisessa kilpailevien yritysten välisessä riita-asiassa, joka koski sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annettuja kansallisia säädöksiä.

49 Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa siten, että siihen — ettei direktiivin 83/189/ETY 8 artiklan vastaisesti annettuja teknisiä määräyksiä voida soveltaa yksityisiin oikeussubjekteihin — voidaan vedota yksityisten välisessä riita-asiassa tämän tuomion 40—43 kohdassa esitetyillä perusteilla. Tämä koskee myös saman direktiivin 9 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien noudattamatta jättämistä, eikä tältä osin ole syytä kohdella eri tavalla sellaisia yksityisten välisiä vilpillistä kilpailua koskevia riita-asioita, joista oli kyse asiassa CIA Security International annetussa tuomiossa, ja sellaisia yksityisten välisiä sopimusoikeudellisia oikeuksia ja velvoitteita koskevia riita-asioita, joista oli kyse pääasiassa.

50 Vaikkei direktiivi sellaisenaan voi, kuten Italian ja Tanskan hallitukset ovat asiassa esittäneet, velvoittaa yksityisiä oikeussubjekteja ja ettei siihen sinänsä sen vuoksi voida vedota yksityistä oikeussubjektia astaan (ks. asia C-91/92, Faccini

Dori, tuomio 14.7.1994, Kok. 1994, s. I-3325, 20 kohta), niin tämä oikeuskäytäntö ei sovellu sellaiseen tilanteeseen, jossa olennaisena menettelyvirheenä pidettävä direktiivin 83/189/ETY 8 tai 9 artiklan rikkominen aiheuttaa sen, ettei sellaisia teknisiä määräyksiä, jotka on annettu jommankumman artiklan vastaisesti, voida soveltaa yksityisiin oikeussubjekteihin.

51 Tällaisessa tapauksessa ja vastoin näiden kahden hallituksen esittämää väitettä siitä, että kyseessä olisi direktiivin täytäntöönpanon laiminlyöntiä koskeva oikeuskäytäntö, on todettava, että direktiivissä 83/189/ETY ei määritellä lainkaan sen oikeussäännön aineellista sisältöä, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin joutuu ratkaisemaan käsiteltävänään olevan riita-asian. Direktiivillä ei luoda yksityisille oikeussubjekteille oikeuksia eikä velvollisuuksia.

52 Edellä esitetyn perusteella ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava siten, että kansallisen tuomioistuimen on yksityisten välisessä sopimusoikeudellisia oikeuksia ja velvoitteita koskevassa riita-asiassa jätettävä soveltamatta direktiivin 83/189/ETY 9 artiklassa säädetyn ehdotusten antamisen lykkäämistä koskevan määräajan aikana annettua kansallista teknistä määräystä.

## Oikeudenkäyntikulut

Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Italian, Belgian, Tanskan ja Alankomaiden hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Pretore di Milanon 6.11.1998 esittämän kysymyksen seuraavasti:

**Kansallisen tuomioistuimen on yksityisten välisessä sopimusoikeudellisia oikeuksia ja velvoitteita koskevassa riita-asiassa jätettävä soveltamatta sellaista kansallista teknistä määräystä, joka on annettu teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä annetun direktiivin 83/189/ETY olennaisesta muuttamisesta toisen kerran 23 päivänä maaliskuuta 1994 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/10/EY 9 artiklassa säädetyn ehdotusten antamisen lykkäämistä koskevan määräajan aikana.**

| | | |
|---|---|---|
| Rodríguez Iglesias | Sevón | Schintgen |
| Kapteyn | Gulmann | Puissochet |
| Ragnemalm | Wathelet | Skouris |

Julistettiin Luxemburgissa 26 päivänä syyskuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias

presidentti